

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЇ НАМН
УКРАЇНИ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант ОНП

доктор. біол наук

Бондаренко Л.Б.

«07» лютого 2022 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічна доброчесність»

Освітньо-наукова програма вищої освіти підготовки фахівців «Фармакологія»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Доктор філософії

091 «Біологія»

Київ, 2022

1. Контактна інформація:

Викладачі: д.б.н. Шаяхметова Ганна Михайлівна
д.філол.н., професор Гребенюк Тетяна Володимирівна (за згодою)
e-mail: anna_shayakhmetova@yahoo.com
e-mail: s_gtv@ukr.net

2. Анотація курсу: дисципліна є обов'язковою для підготовки докторів філософії спеціальність 091 Біологія (ОНП- Фармакологія)

Семестр: 1 (16 годин), 2 (18 годин)

Обсяг: загальний обсяг – 90; лекцій – 12; семінарські заняття – 22; самостійна робота – 56.

Важливим завданням курсу академічної доброчесності є формування у здобувачів усвідомлення, що академічна доброчесність – це не абстрактне поняття, що не має жодного відношення до реалій їхнього життя; що оволодіння навичками усного і писемного наукового мовлення, отримання вмінь для написання текстів, публічно презентації своїх думок є запорукою успішної кар'єри у будь-якій обраній майбутнім випускником сфері. Також, формування академічної культури у здобувачів почасти бачиться всього лиш як складова формування академічної культури у вищій школі, де усі учасники академічного процесу «адміністрація – викладач – здобувач вищої освіти» є пов'язаними між собою низкою взаємних зобов'язань, прав і обов'язків.

Мета курсу: викладання навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» передбачає здобуття та поглиблення знань і вмінь академічної культури, високого рівня професійної етики, слідуванню моральним цінностям та стандартам у вищій школі.

Опанування цією навчальною дисципліною забезпечить розвиток у майбутнього доктора філософії таких компетентностей:

- інтегральні: здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я;

- загальні: здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня; вміння працювати з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права; навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї;

- спеціальні (фахові, предметні): здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері біології та медицини; здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері біології та медицини; здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі біології та медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту; володіння сучасними методами наукового дослідження; здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження; здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві; впровадження нових знань (наукових даних) в освітній та науковий процес в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Результати вивчення дисципліни:

- Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації.

- Виконувати оригінальне наукове дослідження.

- Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників.

- Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження.

- Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній та науковий процеси.

- Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій.

- Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

- Організувати освітній процес.

- Дотримуватися етичних принципів при роботі з лабораторними тваринами.

- Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Необхідні навчальні компоненти (пререкізити, кореквізити і постреквізити): в межах третього (освітньо-наукового) рівня.

Зміст дисципліни: 12 тем:

Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Причини сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.

Тема 2. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витoki, способи виявлення. Хабарництво.

Тема 3. Поняття плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.

Тема 4. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту.

Тема 5. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату.

Тема 6. Академічна недоброчесність у освітньому процесі.

Тема 7. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності.

Тема 8. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми.

Тема 9. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.

Тема 10. Порухення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.

Тема 11. Порухення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Тема 12. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, самостійна робота аспірантів, індивідуальні консультації; дистанційне навчання, залучення здобувачів вищої освіти до міжнародно визнаних курсів та освітніх ресурсів.

Форма навчання: денна, вечірня, заочна.

Форми підсумкового контролю: залік (1 семестр); екзамен (2 семестр).

Засоби контролю успішності навчання: написання тестових, ситуаційних, творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

3. Оцінювання:

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку аспірант може набрати при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів. ПМК здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. Форми проведення ПМК мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при складанні ПМК, становить 80. ПМК вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів. Для оцінювання поточної навчальної діяльності встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно». До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Залік здійснюється після завершення вивчення всіх тем I семестру на останньому занятті. До ПМК допускаються аспіранти, які відвідали усі

передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Іспит проводиться на 2 семестрі. До іспиту допускаються аспіранти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну, склали залік у 1 семестрі.

Програма іспиту включає обов'язкову і варіативну частини.

Обов'язкова частина охоплює:

- теоретичне завдання, яке передбачає письмову відповідь на питання, що дає можливість оцінити теоретичний рівень підготовки;

- аналітичне завдання, яке передбачає реалізацію набутих навичок роботи з науковим текстом і розв'язання ситуаційних задач.

Варіативна частина передбачає розробку заходів із моделювання власної наукової й педагогічної діяльності на засадах академічної доброчесності.

4. Політика курсу: обов'язкове дотримання аспірантами академічної доброчесності, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

I. ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
4. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
5. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
6. Хомаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
7. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.

II. ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016, 234 с.
3. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. Філософська думка. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.

4. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.
5. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.
6. Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики. Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації». Львів, 2015. Вип. 1 (50). С. 15–20.
7. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
8. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.
9. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С. 34–41.
10. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.
11. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.
12. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
13. Kwong Theresa, Hafiz Muhammad, Lau Peter, Chan Isaac.

Academic Integrity and Ethics: The Influence of Culture and Prior Academic Background. *Journal on Excellence in College Teaching*, 2018. Vol. 29, 3-4. p. 53–72.

14. McHaney, Roger; Cronan, Timothy Paul; and Douglas, David E. Academic Integrity: Information Systems Education Perspective, *Journal of Information Systems Education*. 2019. Vol. 27, Iss. 3, Article 1. URL: <https://aisel.aisnet.org/jise/vol27/iss3/1>.

15. Originality, imitation, and plagiarism: teaching writing in the digital age / Caroline Eisner and Martha Vicinus, editors. University of Michigan, 2008. 278 p